

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Tdo/22/2025
Identifikačné číslo spisu:	2122010346
Dátum vydania rozhodnutia:	14.05.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Juraj Kliment
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:2122010346.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Juraja Klimenta a členov JUDr. Petra Štífta a JUDr. Patrika Príbělského, PhD. v trestnej veci obvineného U. M. v konaní o návrhu manželky obvineného Z. M. na povolenie obnovy konania, prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 14. mája 2025 v Bratislave dovolanie obvineného U. M. podané prostredníctvom jeho obhajcu JUDr. Mateja Csenkyho proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave zo 16. mája 2023, sp. zn. 3Tos/59/2023, a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. f) Trestného poriadku dovolanie obvineného U. M. odmieta.

Odôvodnenie

Okresný súd Trnava (ďalej len „okresný súd“) uznesením z 25. októbra 2022, sp. zn. 2Nt/24/2022, podľa § 399 ods. 1 písm. b) Tr. por. odmietol návrh manželky obvineného Z. M. zo 17. februára 2022 na povolenie obnovy konania vedeného na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 3PP/134/2009 v prospech obvineného U. M., nar. X. B. XXXX, bytom L. XXX, t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v Ústave na výkon trestu odňatia slobody a Ústave na výkon väzby Leopoldov.

Proti tomuto uzneseniu podal obvinený sťažnosť, o ktorej Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd“) uznesením zo 16. mája 2023, sp. zn. 3Tos/59/2023, rozhodol tak, že sťažnosť obvineného podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. ako nedôvodnú zamietol.

Dňa 29. januára 2024 podal obvinený U. M. prostredníctvom ustanoveného obhajcu JUDr. Mateja Csenkyho písomne odôvodnené dovolanie, v ktorom uplatnil dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c) a písm. i) Tr. por., a síce:

- zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu;
- rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Mal za to, že dovolanie je možné podať aj proti právoplatnému rozhodnutiu súdu o ne/povolení obnovy konania, pričom jeho prípustnosť odvodzoval primárne z čl. 7 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 47

Charty základných ľudských práv a slobôd a Smernice EÚ 2016/343 s odôvodnením, že právo Európskej únie poskytuje rozsiahlejšiu ochranu, pretože zaručuje právo na účinný prostriedok nápravy pred súdom v každom súdnom konaní. Pripustnosť návrhu na povolenie obnovy konania obvinený založil na priamej aplikácii nadnárodných právnych aktov majú za to, že vnútroštátna právna úprava mu formálne takýto prostriedok negarantuje, ale naopak popiera právo na ochranu napriek tomu, že konečné rozhodnutie porušuje jeho základné práva. Žiadal, aby sa Najvyšší súd Slovenskej republiky obrátil na Súdny dvor Európskej únie s prejudiciálnou otázkou za účelom vyloženia obsahu a rozsahu práva na účinný prostriedok nápravy, teda posúdenia súladu vnútroštátnej zákonnej interpretácie práva na účinný prostriedok nápravy pred súdom podľa § 394 ods. 1, ods. 2, ods. 3 Tr. por. Obvinený ďalej uvádzal podmienky, za ktorých konajúci súd nie je povinný položiť Súdnemu dvoru Európskej únie prejudiciálnu otázku definované Ústavným súdom Slovenskej republiky v náleze z 28. júla 2022, sp. zn. III. ÚS 251/2022.

Obvinený vo svojej dovolacej argumentácii namietal nepreskúmateľnosť a nedostatočnú odôvodnenosť rozhodnutí okresného a krajského súdu, v dôsledku čoho došlo podľa jeho názoru k zásadnému porušeniu práva na obhajobu a naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. Mal za to, že súdy dostatočne neuviedli, akými právnymi úvahami sa spravovali, keď posudzovali dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke splnenia/nesplnenia materiálnych podmienok na povolenie obnovy konania a vôbec sa nevysporiadali s jeho argumentáciou v zmysle európskeho práva. Uviedol, že zo strany okresného súdu došlo k nesprávnemu vyhodnoteniu splnenia podmienok v zmysle § 394 Tr. por. Taktiež namietal, že v pôvodnom konaní o osvedčení/neosvedčení v skúšobnej dobe došlo k nesprávnej aplikácii hmotného práva, konkrétne ustanovení § 34 ods. 1 až ods. 4 Tr. zák. Uložený trest považoval za neprimeraný vzhľadom na pomery páchatel'a a najlepši záujem dieťaťa. Obvinený mal za to, že konajúce súdy v rámci konania o povolení obnovy konania nezohľadnili ako dôvod obnovy konania jeho rodinné pomery, pričom v tejto súvislosti poukázal na zlý zdravotný stav syna, o ktorého sa musí starať jeho manželka, ktorá sa z tohto dôvodu nemôže zamestnať a získať tak príjem potrebný na zabezpečenie potrieb rodiny.

Z vyššie uvedených dôvodov obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky v zmysle § 386 ods. 1 Tr. por. rozsudkom vyslovil porušenie zákona v ustanoveniach § 371 ods. 1 písm. c) a písm. i) Tr. por. v spojení s ustanovením čl. 7 ods. 2 a ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky a uznesenie okresného súdu, ako aj uznesenie krajského súdu, zrušil a v zmysle § 388 ods. 1 Tr. por. prikázal príslušnému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol. Alternatívne navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky vydal uznesenie o porušení Dohovoru aj Charty Základných práv EÚ (v čl. 47 a čl. 49 ods. 3 Charty) v zmysle čl. 7 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky s poukazom na čl. 47 Charty základných práv.

K podanému dovolaniu obvineného sa prokurátor Okresnej prokuratúry Trnava nevyjadril.

Spisový materiál bol predložený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na rozhodnutie o podanom dovolaní 5. mája 2025 a vec napadla na rozhodnutie do senátu 5T, ktorý podľa Rozvrhu práce Najvyššieho súdu SR na rok 2025 v tom čase účinnom rozhoduje v zložení JUDr. Juraj Kliment, JUDr. Peter Štíft a Mgr. Michal Pollák. Sudca Mgr. Michal Pollák bol z rozhodovania vo veci vylúčený zo zákona podľa § 31 ods. 3 druhá veta Tr. por., pričom tohto nahradil podľa čl. X ods. 5, čl. XVI ods. 5 a osobitnej časti (vec s koncovým číslom 2) uvedeného rozvrhu práce sudca zastupujúceho senátu JUDr. Patrik Príbelský.

Najvyšší súd ako súd dovolací podľa § 377 Tr. por., sa prednostne zaoberal tým, či v predmetnej veci sú splnené formálne podmienky na podanie dovolania, pričom zistil, že tomu tak nie je, keďže dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, voči ktorému tento mimoriadny opravný prostriedok nie je prípustný.

Podľa § 368 ods. 1 Tr. por. dovolanie možno podať proti právoplatnému rozhodnutiu súdu, ktorým bol porušený zákon alebo ak boli porušené ustanovenia o konaní, ktoré mu predchádzalo, ak je toto porušenie dôvodom dovolania podľa § 371 Tr. por.

Podľa § 368 ods. 2 Tr. por., ak tento zákon neustanovuje inak, rozhodnutím podľa odseku 1 sa rozumie:

- a) rozsudok a trestný rozkaz,
- b) uznesenie o postúpení veci okrem uznesenia o postúpení veci inému súdu,
- c) uznesenie o zastavení trestného stíhania,
- d) uznesenie o podmienечnom zastavení trestného stíhania,
- e) uznesenie o podmienечnom zastavení trestného stíhania spolupracujúceho obvineného,
- f) uznesenie o schválení zmiernosti a zastavení trestného stíhania,
- g) rozhodnutie o uložení ochranného opatrenia,
- h) rozhodnutie, ktorým bol zamietnutý riadny opravný prostriedok podaný proti rozhodnutiu podľa písmen a) až g), alebo rozhodnutie, ktorým odvolací súd na základe riadneho opravného prostriedku vo veci sám rozhodol.

Ustanovenie § 368 ods. 2 Tr. por. predstavuje taxatívny výpočet tých rozhodnutí vo veci samej, proti ktorým obvinený môže podať dovolanie. Keďže v uvedenom taxatívnom výpočte uznesenie krajského súdu, ktorým bol zamietnutý riadny opravný prostriedok proti uzneseniu okresného súdu o odmietnutí návrhu na povolenie obnovy konania, absentuje, je zjavné, že dovolanie obvineného proti takémuto rozhodnutiu sťažnostného súdu nie je prípustné. Uznesenie krajského súdu má síce zamietajúci charakter, avšak predmetom jeho prieskumu nebolo žiadne z rozhodnutí taxatívne vymedzených v ustanovení § 368 ods. 2 písm. a) až písm. g) Tr. por., ako to vyžaduje § 368 ods. 2 písm. h) Tr. por. [rovnako vid' uznesenia tunajšieho súdu vo veciach, sp. zn. 2 Tdo 71/2020, 4 Tdo 50/2018, 6 Tdo 3/2019].

Najvyšší súd na dôvažok podotýka, že ustanovenie § 368 ods. 2 písm. h) Tr. por. nie je možné vykladať oddelene, t. j. prípustnosť dovolania nemožno konštruovať proti (i) rozhodnutiu, ktorým bol zamietnutý riadny opravný prostriedok podaný proti rozhodnutiu podľa písmen a) až g), alebo proti (ii) rozhodnutiu, ktorým odvolací súd na základe riadneho opravného prostriedku vo veci sám rozhodol. Predmetné ustanovenie pripúšťa podanie dovolania proti rozhodnutiu, vydanému odvolacím súdom, ktorým buď zamietol riadny opravný prostriedok proti rozhodnutiu podľa písmen a) až g) alebo na podklade podaného riadneho opravného prostriedku proti rozhodnutiu podľa písmen a) až g) vydal vlastné rozhodnutie.

Z časti vety „rozhodnutie, ktorým odvolací súd na základe riadneho opravného prostriedku vo veci sám rozhodol“ nemožno vyvodzovať prípustnosť dovolania proti akémukoľvek rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým vo veci sám rozhodol, ale musí ísť len o rozhodnutie prijaté na podklade podaného riadneho opravného prostriedku smerujúceho len a výlučne proti rozhodnutiam podľa § 368 ods. 2 písm. a) až písm. g) Tr. por.

Vo vzťahu k nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež „ústavný súd“) z 28. júla 2022, sp. zn. III. ÚS 251/2022, na ktorý obvinený poukazuje v súvislosti so svojou argumentáciou o nevyhnutnosti iniciovania prejudiciálneho konania, najvyšší súd uvádza, že ústavný súd v predmetnom náleze uviedol, že v zmysle konštantnej judikatúry Súdneho dvora Európskej únie „môže byť vnútroštátny súd oslobodený od povinnosti predložiť prejudiciálnu otázku len v prípade, ak konštatoval, že položená otázka nie je relevantná alebo že predmetné ustanovenie práva Únie už bolo predmetom výkladu zo strany SD EÚ, alebo že správny výklad práva Únie sa javí byť taký jasný, že neponecháva miesto pre žiadne primerané pochybnosti“ (rozsudok Súdneho dvora zo dňa 6. októbra 1982 vo veci 283/81, Cilfit a i., EU:C:1982:335, bod 21; z novších rozsudkov Súdneho dvora zo 6. októbra 2021 vo veci C-561/19, Consorzio Italian Management e Catania Multiservizi et Catania Multiservizi, EU:C:2021:799, bod 33). Ústavný súd v citovanom náleze ďalej uviedol, že účastník konania pred vnútroštátnym súdom nemá nárok na predloženie prejudiciálnej otázky, čo potvrdil aj Európsky súd pre ľudské práva v rozsudku zo dňa 20. septembra 2011 vo veci Ullens de Schooten a Rezábek proti Belgicku (sťažnosti č. 3989/07 a 38353/07), kde ESĽP uviedol, že Dohovor sám osebe negarantuje právo na to, aby vnútroštátny sudca predložil prejudiciálne otázky inému vnútroštátnemu alebo

nadštátnemu súdnu orgánu. Napriek tomu z čl. 6 ods. 1 Dohovoru vyplýva povinnosť vnútroštátneho súdu odôvodniť odmietnutie návrhu na predloženie prejudiciálnej otázky s ohľadom na výnimky vyplývajúce z judikatúry Súdneho dvora Európskej únie. Vnútroštátny súd teda musí uviesť dôvody, pre ktoré sa domnieva, že ide o situáciu, v ktorej je oslobodený od povinnosti predložiť prejudiciálnu otázku Súdnemu dvoru EÚ.

Podľa čl. 47 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie každý, koho práva a slobody zaručené právom Únie sú porušené, má za podmienok ustanovených v tomto článku právo na účinný prostriedok nápravy pred súdom.

Podľa čl. 13 Dohovoru každý, koho práva a slobody priznané týmto Dohovorom boli porušené, musí mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom, aj keď sa porušenia dopustili osoby pri plnení úradných povinností.

Najvyšší súd dospel k záveru, že výklad ustanovenia § 368 ods. 2 Tr. por. v nadväznosti na ustanovenia § 394 ods. 1, ods. 2 Tr. por. nepodlieha povinnosti iniciovania prejudiciálneho konania za účelom vyloženia obsahu a rozsahu práva na účinný prostriedok nápravy. Obnova konania je v rámci Trestného poriadku zaradená do tretieho oddielu ôsmej hlavy jeho tretej časti medzi mimoriadne opravné prostriedky. Obnova konania tak sama osebe predstavuje účinný prostriedok nápravy, ktorého účelom (okrem iného) je odstrániť nedostatky v skutkových zisteniach právoplatných rozhodnutí všeobecných súdov, pokiaľ dodatočne vyšli najavo nové skutočnosti a dôkazy, ktoré neboli súdu skôr známe, a preto ani nemohli byť vzaté do úvahy pri rozhodovaní. Ani Dohovor a ani Charta základných práv Európskej únie nezakladajú povinnosť členských štátov umožniť preskúmavanie rozhodnutí v rámci konania o mimoriadnych opravných prostriedkoch prostredníctvom ďalšieho, resp. iného mimoriadneho opravného prostriedku. Z uvedeného potom vyplýva, že obvineným nastolená otázka výkladu ustanovenia § 368 ods. 2 Tr. por. v nadväznosti na ustanovenia § 394 ods. 1, ods. 2 Tr. por. jednak nie je v prejednávanej trestnej veci relevantná a zároveň výklad práva Európskej únie v tomto smere neobsahuje žiadne pochybnosti. Najvyšší súd preto prejudiciálne konanie pred Súdnym dvorom EÚ neinicioval.

Napokon ústavný súd už opakovane v rovnakých veciach odmietol ústavné sťažnosti obvineného namierené proti rozhodnutiam najvyššieho súdu, ktorými boli odmietnuté jeho dovolania smerujúce proti rozhodnutiam krajským súdom v konaniach o návrhoch na povolenie obnovy konania z dôvodu, že dovolanie proti takýmto rozhodnutiam nie je prípustné (III. ÚS 330/2023, I. ÚS 221/2023, III. ÚS 135/2023).

S ohľadom na uvedené najvyššiemu súdu neostalo nič iné, len dovolanie obvineného podľa § 382 písm. f) Tr. por. na neverejnom zasadnutí odmietnuť.

Toto uznesenie bolo prijaté v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.